

Szja adóalap-kedvezmények

2023

Négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, 25 év alatti fiatalok kedvezménye, 30 év alatti anyák kedvezménye, személyi kedvezmény, első házások kedvezménye és családi kedvezmény

A magánszemélyek összevont adóalapja többféle kedvezménnyel csökkenthető. Ilyen a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, a 25 év alatti fiatalok kedvezménye, a 30 év alatti anyák kedvezménye, a személyi kedvezmény, az első házások kedvezménye és a családi kedvezmény. Ebben az információs füzetben összefoglaltuk, hogy kinek járnak az egyes kedvezmények, és hogyan vehetők azok igénybe.

Az információs füzet tartalma:

1. [Az adóalap-kedvezmények érvényesítésének sorrendje](#)
2. [A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye](#)
 - 2.1. [Jogosultak köre](#)
 - 2.2. [Jogosultság időtartama](#)
 - 2.3. [A kedvezmény alapja](#)
3. [25 év alatti fiatalok kedvezménye](#)
4. 30 év alatti anyák kedvezménye
5. [Személyi kedvezmény](#)
6. [Első házások kedvezménye](#)
7. [Családi kedvezmény](#)
 - 7.1. [Jogosult](#)
 - 7.2. [Kedvezményezett eltartott és eltartott](#)
 - 7.3. [Jogosultsági hónap](#)
 - 7.4. [Igénybe vehető családi kedvezmény](#)
 - 7.5. [Felváltva gondozott gyermek](#)
8. [Családi járulékkedvezmény](#)
9. [A családi kedvezmény igénybevétele](#)
 - 9.1. [Közös érvényesítés](#)
 - 9.2. [Megosztás](#)

- 10.[Az adóelőleg meghatározása év közben](#)
- 11.[A kedvezmények érvényesítése és bevallása év végén](#)
- 12.[A külföldi magánszemélyek jogosultsága a családi kedvezményre](#)
- 13.[A korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyeket megillető családi kedvezmény](#)

1. Az adóalap-kedvezmények érvényesítésének sorrendje

Előfordulhat, hogy egy adózónak többféle kedvezmény is jár, ezért fontos tisztázni, hogy az adóalapból milyen sorrendben vonhatók le a kedvezmények. 2023. január 1-jétől az adóalap-kedvezményeket **a következő sorrendben** lehet érvényesíteni:

1. négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye,
2. 25 év alatti fiatalok kedvezménye,
3. 30 év alatti anyák kedvezménye,
4. személyi kedvezmény,
5. első házások kedvezménye,
6. családi kedvezmény.

2. A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye¹

A négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményét (NÉTAK) az összevont adóalapba tartozó egyes jövedelmekre érvényesítheti az arra jogosult anya, minden más kedvezményt megelőző sorrendben.

A jogosult a kedvezményt értékhatár nélkül veheti igénybe a minden jogosultsági hónapban megszerzett, a kedvezmény alapját képező jövedelmére.

A kedvezmény igénybe vehető már év közben, az adóelőleg megállapításakor, vagy év végén, az adóbevallás benyújtásakor.

2.1. Ki jogosult a NÉTAK-ra?

Négy vagy több gyermeket nevelő anya (a továbbiakban: NÉTAK-os anya) az a **nő, aki vér szerinti vagy örökbe fogadó szülőként** az általa nevelt gyermek után

- a) **családi pótlékra jogosult**, vagy
- b) családi pótlékra már nem jogosult, de **jogosultsága legalább 12 éven keresztül fennállt**,
- c) a családi pótlékra való jogosultság a gyermek elhunytja miatt szűnt meg.

és az a), b) és c) pontban említett **gyermekek száma a négy főt eléri**.

¹ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja törvény) 29/D. §.

Az a) pont szerinti gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is, aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, családi pótlékra az anya utána nem jogosult, de a gyermeket az anyát megillető családi pótlék összegének meghatározásakor figyelembe veszik.

A b) pont szerinti gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket, akire vonatkozóan az anyának vagy a szociális intézmény vezetőjének családi pótlékra való jogosultsága már nem áll fenn, de legalább 12 éven keresztül e két személy valamelyikénél, vagy mindkettőjüknél összesen fennállt, feltéve, hogy a szociálisintézmény-vezető jogosultsági időszaka alatt az előző mondatban foglaltak teljesültek.

Például NÉTAK-os anya az a nő, aki:

- saját háztartásában neveli a 3, 6, 9, 12 éves gyermekeit,
- négy gyermeket szült, ebből hármat felnevelt (már felnőttek), egy elhunyt,
- öt gyermeket szült, férjétől elvált, amikor a két legidősebb gyermek 16 és 14 éves volt, és a három fiatalabb gyermek az anyánál maradt, a két idősebb pedig az apához került,
- három gyermeket szült és nevel, nevelt (a legidősebb dolgozik, elköltözött otthonról, a középső egyetemista, a harmadik középiskolába jár) és korábban örökbe fogadott egy 3 éves kislányt, aki 22 évesen költözött el az anyai házból.

Nem tekinthető NÉTAK-os anyának az a nő, aki például

- négy gyermeket szült, de váláskor az apához került a 10 éves kislánya,
- a második férjével közösen nevel négy gyermeket, akik közül kettő a sajátja, kettő a férjéé.

2.2. A jogosultság időtartama

A NÉTAK azokra a hónapokra vehető igénybe, amelyekben a jogosultság fennáll. A jogosultság teljes hónapra vonatkozik, azaz ha egy nő az adott hónapban **akár csak egy napig is NÉTAK-os anyának számít**, akkor a teljes hónapra érvényesítheti a kedvezményt.

A jogosultság annak a hónapnak az első napján **nyílik meg**, amelyben az édesanya először tekinthető NÉTAK-os anyának.

Például, ha egy édesanya három gyermeket nevel, és áprilisban megszüli a negyedik gyermekét, akkor a jogosultság kezdete: április 1.

Megszűnik a jogosultság annak a hónapnak az utolsó napján, amelyben az édesanya utoljára tekinthető NÉTAK-os anyának.

Például, ha a szülők saját háztartásukban nevelik a 3, 6, 9, 12 éves gyermekeiket, majd elválnak májusban és az apához kerül a 6 éves gyermek. Ekkor az édesanya május 31-ig jogosult a kedvezményre.

Ha kedvezményre való jogosultság az adóév egészében nem áll fenn, és a jogosultság időszakában megszerzett, összevont adóalapba tartozó önálló tevékenységből származó jövedelme másként nem állapítható meg, azt az ilyen címen megszerzett adóévi jövedelmének a jogosultsági időszak hónapjaival arányos részeként kell figyelembe venni.

Például egy anya őstermelők családi gazdaságának a tagja. Áprilisban megszüli a negyedik gyermekét, azaz ettől a hónaptól NÉTAK-os édesanya. Mivel a jövedelmét év végén lehet megállapítani, így ekkor a megszerzett jövedelem 3/12 – január-március hónapokra eső – része adóköteles, a fennmaradó 9/12 – április-december hónapokra eső – rész a NÉTAK alapját képezi, így adómentes.

Például, ha a bevételek és költségek megosztása után az anya adóévi jövedelme 6 millió forint, akkor:

- adóköteles jövedelem $6\,000\,000/12*3=1\,500\,000$ forint,
- NÉTAK-os jövedelem $6\,000\,000/12*9=4\,500\,000$ forint.

2.3. A kedvezmény alapja

A NÉTAK a következő jövedelmekre **érvényesíthető**.

A bér- és más nem önálló tevékenységből származó jövedelemre, például:

- a munkaviszonyból, közfoglalkoztatási jogviszonyból származó jövedelemre,
- az adóköteles társadalombiztosítási ellátásra (például táppénzre, csecsemőgondozási díjra, gyermekgondozási díjra),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján folyósított adóköteles ellátásokra,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján folyósított álláskeresői járadékra, álláskeresői segélyre, keresetkiegészítésre, keresetpótló juttatásra, és álláskeresői ösztönző juttatásra;
- a Magyar Honvédségnél tartalékos katonai szolgálatot teljesítő magánszemély e jogviszonyból származó jövedelmére;

- az előzőekben meghatározott jövedelmet pótló kártérítésre (keresetpótló járadékra),
- a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenység díjazására,
- a munkaviszony megszűnésével összefüggésben törvényben meghatározott mértékű végkielégítésre (a végkielégítés törvényben meghatározott mértéket meghaladó része nem képezi a kedvezmény alapját),
- a társas vállalkozás magánszemély tagjának személyes közreműködése ellenértékéként kifizetett jövedelemre,
- a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenységéért adott juttatásra,
- a jogszabály alapján választott vagy kijelölt tisztségviselő (például igazgatótanácsi tag, felügyelőbizottsági tag) tevékenységének ellenértékéként kapott juttatásra,
- nemzetközi szerződés hatálya alatt a nem önálló munkából, ennek hiányában az adott állam joga szerinti munkaviszonyból származó jövedelemre,
- az országgyűlési képviselők, nemzetiségi szószólók, polgármesterek e tevékenységből származó jövedelmére,
- az állami projektértékelői jogviszonyból származó jövedelemre.

Az önálló tevékenységből származó jövedelmek közül:

- a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó vállalkozói kivétjére, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelmére;
- a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó jövedelmére;
- az európai parlamenti képviselő e tevékenységből származó jövedelmére;
- a helyi önkormányzati képviselő e tevékenységből származó jövedelmére;
- a választott könyvvizsgáló e tevékenységből származó jövedelmére;
- a magánszemély által nem egyéni vállalkozóként kötött, díjazás ellenében történő munkavégzésre irányuló más szerződés alapján folytatott tevékenységből (például megbízásból) származó jövedelmére.

A felsoroltakon kívül más jövedelemre – például bérbeadásra vagy más magánszemélytől származó jövedelemre – a NÉTAK nem érvényesíthető.

Ha a magánszemély olyan tevékenységet végez, amely bevételei egy részére alkalmazhatja a kedvezményt, más részére viszont nem, akkor a NÉTAK alapját képező jövedelmet bevételarányosan kell kiszámítani.

Például egy édesanya díszgyertyákat készít. Egy vállalkozással megbízási szerződést köt 200 darab díszgyertya elkészítéséről 100 forintos darabáron, ami 20 000 forint bevételt jelent. Az anya további 100 darab gyertyát készít, amit 150 forintos darabáron értékesít a piacon, ebből tehát 15 000 forint a bevétel. Mivel az összes költség 10 000 forint volt, így a jövedelem $(20\,000 + 15\,000 - 10\,000 =)$ 25 000 forint.

Ezt a jövedelmet a bevételek arányában meg kell osztani:

- NÉTAK alapját képezi $25\,000 / 35\,000 \times 20\,000 = 14\,286$ forint,
- Adóköteles jövedelem $25\,000 / 35\,000 \times 15\,000 = 10\,714$ forint.

3. 25 év alatti fiatalok kedvezménye²

2022. január 1-től a 25. életévét be nem töltött fiatal csökkentheti az összevont adóalapját a 25 év alatti fiatalok kedvezményével (a továbbiakban: fiatalok kedvezménye).

A kedvezményre jogosult fiatalnak nem kell személyi jövedelemadót fizetnie a kedvezmény havi összegéig a jogosultságának időszakában, a törvényben meghatározott, összevont adóalapba tartozó jövedelmei után.

A fiatalok kedvezményét a NÉTAK után és a 30 év alatti anyák kedvezményét, a személyi kedvezményt, az első házások kedvezményét, illetve a családi kedvezményt megelőzően lehet érvényesíteni.

3.1. A kedvezmény alapja

A fiatalok kedvezménye a törvényi előírások szerint a jogosultsági hónapokban megszerzett alábbi jövedelmekre érvényesíthető:

- **a bérnek minősülő és más nem önálló tevékenységből származó jövedelemre**, ilyenek különösen:
 - a munkaviszonyból, közfoglalkoztatási jogviszonyból származó jövedelem,
 - az adóköteles társadalombiztosítási ellátás (például táppénz, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj),
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján folyósított adóköteles ellátások,

² Szja törvény 29/F. §.

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján folyósított álláskeresői járadék, álláskeresői segély, keresetkiegészítés, keresetpótló juttatás, és álláskeresői ösztönző juttatás,
 - a Magyar Honvédségnél tartalékos katonai szolgálatot teljesítő magánszemély e jogviszonyból származó jövedelme,
 - az előzőekben meghatározott jövedelmet pótló kártérítés (keresetpótló járadék),
 - a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenység díjazása,
 - a munkaviszony megszűnése miatt kifizetett végkielégítés, de a végkielégítés törvényben meghatározott mértéket meghaladó része nem képezi a kedvezmény alapját,
 - a társas vállalkozás magánszemély tagjának személyes közreműködése ellenértékeként kifizetett jövedelem,
 - a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenységére tekintettel adott juttatás,
 - a jogszabály alapján választott vagy kijelölt tisztségviselő tevékenysége (például igazgatótanácsi tag, felügyelőbizottsági tag) ellenértékeként kapott juttatás,
 - nemzetközi szerződés hatálya alatt a nem önálló munkából, ennek hiányában az adott állam joga szerinti munkaviszonyból származó jövedelem,
 - az országgyűlési képviselők, nemzetiségi szószólók, polgármesterek e tevékenységből származó jövedelme,
 - az állami projektértékelői jogviszonyból származó jövedelem.
- **Az önálló tevékenységből származó jövedelmek közül:**
 - a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó vállalkozói kivétjére, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelmére,
 - a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - az európai parlamenti képviselő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a helyi önkormányzati képviselő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a választott könyvvizsgáló e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a magánszemély által nem egyéni vállalkozóként kötött, díjazás ellenében történő munkavégzésre irányuló, más szerződés alapján folytatott tevékenységből, például megbízásból származó jövedelmére.

A kedvezmény kizárólag a jogosultsági hónapban megszerzett jövedelemre érvényesíthető. Ha a magánszemély jogosultsága év közben megszűnik és a kedvezménykeretét nem tudta érvényesíteni maradéktalanul a jogosultsági hónapokban megszerzett jövedelmére, akkor nincs lehetősége arra, hogy a fennmaradó részt a többi hónapban megszerzett jövedelmére érvényesítse.

Ha a jogosultság az adóév egészében nem áll fenn, és a jogosultsági hónapokban megszerzett, önálló tevékenységből származó jövedelem másként nem állapítható meg, azt az ilyen címen megszerzett adóévi jövedelemnek a jogosultsági hónapokkal arányos részeként kell figyelembe venni.

3.2. A kedvezmény mértéke

A kedvezmény összege adóévenként legfeljebb a jogosultsági hónapok számának és a teljes munkaidőben alkalmazásban állók Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a tárgyévet megelőző év július hónapjára vonatkozó, nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkeresetének szorzata. **A kedvezmény havi összege 2023-ban 499 952 forint, ami 74 993 forinttal csökkentheti a fizetendő adót.**

Ha a jogosultság a teljes adóévben fennáll, akkor a kedvezmény adóalapot csökkentő összege 5 999 424 forint, ami adóban kifejezve 899 914 forintot jelent. Jogosultsági hónapként azok a hónapok vehetők figyelembe, amelyekben a fiatal a 25. életévét nem töltötte be, utoljára pedig a 25. életéve betöltésének hónapja.

3.3. A kedvezmény érvényesítése

Ha a magánszemély jogosult a fiatalok kedvezményére, akkor azt év közben a munkáltató, kifizető mindaddig automatikusan figyelembe veszi, amíg a fiatal annak részben vagy egészben történő mellőzéséről nem ad nyilatkozatot.

A fiatalnak nem akkor kell nyilatkozatot adni munkáltatójának, kifizetőjének, ha kéri a kedvezmény érvényesítését, hanem akkor, ha a kedvezmény érvényesítésének részben vagy egészben történő mellőzése mellett dönt.

A fiatalok kedvezménye a bevallásban is érvényesíthető. Ha a jogosultság fennáll, akkor a NAV a rendelkezésére álló adatok alapján az adóbevallási tervezetben feltünteti a fiataalt megillető kedvezmény összegét.

4. 30 év alatti anyák kedvezménye³

2023. január 1-től a kedvezményt érvényesítheti a 30 év alatti anya a NÉTAK-ot és a fiatalok kedvezményét követő, a személyi kedvezményt, az első házások

³ Szja törvény 29/G. §.

kedvezményét, illetve a családi kedvezményt megelőző sorrendben, akár már év közben, az adóelőleg megállapításakor.

4.1. Ki jogosult a kedvezményre?

A kedvezményre jogosult az a 25. életévét betöltött 30 év alatti anya, aki

- az Szja tv. 29/A. § (3) bekezdés a) pontja szerint a **vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel**, vagy
- az Szja tv. 29/A. § (3) bekezdés b) pontja szerint **magzatra tekintettel családi kedvezmény érvényesítésére jogosult.**

30 év alatti anya az a gyermeket vállaló nő, akinek családi kedvezményre való jogosultsága magzatára, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel a 30. életéve betöltését megelőző napig megnyílik.⁴

A kedvezmény abban az esetben illeti meg a 30 év alatti anyát, ha vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére, magzatra tekintettel a családi kedvezményre való jogosultsága 2022. december 31-ét követően nyílik meg.

Az a 25. életévét betöltött 30 év alatti anya is érvényesítheti 2023. január 1-től a kedvezményt, aki magzatra tekintettel 2023 előtt vált jogosulttá a családi kedvezményre⁵.

A jogosultság megnyílik, ha 2022. december 31-t követően:

- várandóssága eléri a 91. napot,
- gyermeke születik,
- gyermeket fogad örökbe.

A kedvezményre jogosult a 30 év alatti anya 2023-ban például, ha:

- február 8-án betölti a várandósság 91. napját, vagy
- március 15-én megszüli a második gyermekét, vagy
- augusztus 6-án örökbe fogadja a férje gyermekét,

mindhárom esetben elmúlt 25 éves és legkorábban ezen eseményeket követően tölti be a 30. életévét.

Nem jogosult a kedvezményre az anya 2023-ban például, ha

- 23 évesen szül,
- egy 2 és egy 4 éves gyermeket nevel,

⁴ Szja törvény 3. § 55. pontja.

⁵ Szja törvény 104. § (1) bekezdése.

- 2022. márciusban töltötte be a fogantatás 91. napját és 2022 decemberében szülte meg gyermekét.

4.2. A kedvezmény mértéke

A 30 év alatti anyák kedvezményének összege havonta legfeljebb a Központi Statisztikai Hivatal hivatalos közleménye szerinti, teljes munkaidőben alkalmazásban állók tárgyévét megelőző év július hónapjára vonatkozó nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkeresetének összege. Ez 2023-ban a jogosultsági hónaponként 499 952 forint, ami 74 993 forint adómegettakarítást jelent.

Ha a jogosultság a teljes adóévben fennáll, akkor a kedvezménnyel a 2023. évi összevont adóalap legfeljebb 5 999 424 forinttal csökkenthető, ami adóban kifejezve 899 914 forintot jelent.

4.3. A kedvezmény alapja

A 30 év alatti anyák kedvezménye a jogosultsági hónapokban megszerzett (munkaviszonyból származó jövedelem esetében a jogosultsági hónapokra elszámolt), alábbi jövedelmekre érvényesíthető:

- a bérnek minősülő és más nem önálló tevékenységből származó jövedelemre, ilyenek különösen:
 - a munkaviszonyból, közfoglalkoztatási jogviszonyból származó jövedelem,
 - az adóköteles társadalombiztosítási ellátás (például: táppénz, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj),
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján folyósított adóköteles ellátások,
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény alapján folyósított álláskeresési járadék, álláskeresési segély, kereset-kiegészítés, keresetpótló juttatás, és álláskeresést ösztönző juttatás,
 - a Magyar Honvédségnél tartalékos katonai szolgálatot teljesítő magánszemély e jogviszonyból származó jövedelme,
 - ez előzőekben meghatározott jövedelmet pótló kártérítés (keresetpótló járadék),
 - a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenység díjazása,
 - a munkaviszony megszűnése miatt kifizetett végkielégítés, de a végkielégítés törvényben meghatározott mértéket meghaladó része nem képezi a kedvezmény alapját,

- a társas vállalkozás magánszemély tagjának személyes közreműködése ellenértékeként kifizetett jövedelem,
 - a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenységére tekintettel adott juttatás,
 - a jogszabály alapján választott vagy kijelölt tisztségviselő tevékenysége (például igazgatótanácsi tag, felügyelőbizottsági tag) ellenértékeként kapott juttatás,
 - nemzetközi szerződés hatálya alatt a nem önálló munkából, ennek hiányában az adott állam joga szerinti munkaviszonyból származó jövedelem,
 - az országgyűlési képviselők, nemzetiségi szószólók, polgármesterek e tevékenységből származó jövedelme,
 - az állami projektértékelői jogviszonyból származó jövedelem.
- Az önálló tevékenységből származó jövedelmek közül:
 - a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó vállalkozói kivétjére, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelmére,
 - a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - az európai parlamenti képviselő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a helyi önkormányzati képviselő e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a választott könyvvizsgáló e tevékenységből származó jövedelmére,
 - a magánszemély által nem egyéni vállalkozóként kötött, díjazás ellenében történő munkavégzésre irányuló, más szerződés alapján folytatott tevékenységből, például megbízásból származó jövedelmére.

4.4. Jogosultsági hónap

Jogosultsági hónapként az a hónap vehető figyelembe, amelyben a 30 év alatti anya családi kedvezményre való jogosultsága a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére, illetve a magzatra tekintettel fennáll, de legkorábban a 25. életéve betöltésének hónapját követő hónap.

A kedvezmény legfeljebb annak az évnek az utolsó jogosultsági hónapjáig érvényesíthető, amely évben a fiatal anya betölti a 30. életévét.

Például, ha

- a 26 éves nő 2023. április 4-én éri el a vándorosság 91. napját, akkor a jogosultsága áprilistól kezdődően fennáll,

- az édesanya 2023. január 8-án gyermeket szül és 2023 március 8-án betölti a 30. életévét, akkor a kedvezményre 2023 januárjától decemberig jogosult,
- ha a 24 éves édesanya 2023 márciusban megszüli a második gyermekét és augusztus 5-én betölti a 25. életévét, akkor augusztus 31-ig a 25 év alatti fiatalok kedvezményére jogosult, szeptembertől pedig a 30 év alatti anyák kedvezményére.

Ha a 30 év alatti anyák kedvezményére való jogosultság az adóév egészében nem áll fenn, és a jogosultsági hónapokban megszerzett, összevont adóalapba tartozó önálló tevékenységből származó jövedelem másként nem állapítható meg, azt az ilyen címen megszerzett adóévi jövedelemnek a jogosultsági hónapokkal arányos részeként kell figyelembe venni.

4.5. A kedvezmény érvényesítése

A kedvezmény év közben és év végén a személyijövedelemadó-bevallásban érvényesíthető.

A kedvezmény érvényesítését év közben, a munkáltatónak, kifizetőnek átadott adóelőleg-nyilatkozatban lehet kérni.

Az egyéni vállalkozó és a mezőgazdasági őstermelő az adóelőleg megállapításakor saját maga érvényesíti a kedvezményt.

Ha a 30 év alatti anya a NÉTAK-ra is jogosult, akkor a 30 év alatti anyák kedvezményét nem tudja érvényesíteni, mivel mindkét kedvezménynek ugyanazok a jövedelmek képezik az alapját, a NÉTAK-ot előbb lehet érvényesíteni és nincs összeghatára.

A 30 év alatti anyák kedvezménye és a 25 év alatti fiatalok kedvezménye együttesen nem érvényesíthető, így az a 30 év alatti anya, aki még nem töltötte be a 25. életévét, csak a 25. születésnapját követő hónaptól érvényesítheti a kedvezményt.

A személyi kedvezmény és az első házások kedvezménye akkor érvényesíthető, ha a magánszemélynek van olyan összevont adóalapba tartozó jövedelme, amelyre a 30 év alatti anyák kedvezménye nem érvényesíthető.

A családi kedvezményt a 30 év alatti anya akkor is igénybe veheti, ha az adóelőleg-alapja nullára csökken, mivel ekkor nincs akadálya, hogy a jövedelmével kapcsolatban családi járulékkedvezményt érvényesítsen.

A kedvezményt év végén a bevallásban is érvényesíteni lehet. Ha a 30 év alatti anya év közben kérte a munkáltatótól, kifizetőtől a kedvezmény érvényesítését, akkor azt az adóévről szóló bevallási tervezete tartalmazni fogja.

5. Személyi kedvezmény⁶

A személyi kedvezményt adóalap-csökkentő kedvezményként lehet igénybe venni a NÉTAK, a fiatalok kedvezménye, a 30 év alatti anyák kedvezménye után és az első házások kedvezményét, illetve a családi kedvezményt megelőzően, akár már év közben, az adóelőleg megállapításakor.

A kedvezmény összege jogosultsági hónaponként a minimálbér egyharmadának száz forinttra kerekített összege, azaz 2023-ban havi 77 300 forint⁷. Ha a jogosultság a teljes adóévben fennáll, akkor a teljes évre 927 600 forinttal csökkenthető az összevont adóalap. Adóban kifejezve ez 139 140 forint.

Súlyosan fogyatékos személynek számít, aki

- a *súlyos fogyatékosná minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII. 29.) Korm. rendeletben* felsorolt betegségek valamelyikében szenved, továbbá
- rokkantsági járadékban vagy
- fogyatékosági támogatásban részesül.

A személyi kedvezményt **a súlyos fogyatékosnágról szóló orvosi igazolás** vagy a rokkantsági járadékra, fogyatékosági támogatásra való jogosultságról szóló **határozat alapján** lehet igénybe venni. Az orvosi igazolást, határozatot az adóelőleg-nyilatkozat leadásakor, a bevallás benyújtásakor nem kell csatolni, de az igazolást az elévülési időn belül meg kell őrizni. **Orvosi igazolás nélkül veheti igénybe a személyi kedvezményt az, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül.** A kedvezmény igazolásáról a *súlyos fogyatékosná minősítéséről és igazolásáról a 49/2009. (XII. 29.) EüM-rendelet* rendelkezik.

A kedvezmény a **fogyatékosági állapottal érintett hónapokra vehető igénybe.** A fogyatékos állapot kezdő napját az orvosi igazolás tartalmazza. A személyi kedvezmény a fogyatékos állapot kezdő napjának hónapjában vehető először

⁶ Szja-törvény 29/E. §.

⁷ 2023-ban a havi minimálbér 232 ezer forint.

figyelembe. Ha fogyatékos állapot **ideiglenes**, akkor a személyi kedvezmény utoljára a fogyatékos állapot megszűnésének hónapjában vehető figyelembe.

Ha a magánszemély **rokkantsági járadékban⁸ vagy fogyatékosági támogatásban** részesül, akkor a kedvezmény minden olyan hónapra jár, amikor a járadékot, ellátást folyósítják. A kedvezményre való jogosultságot az ellátásról szóló határozattal lehet igazolni.

6. Az első házások kedvezménye⁹

Az első házások kedvezményével az arra jogosult magánszemély az összevont adóalapját csökkentheti, akár már év közben is, az adóelőleg megállapításakor, **a NÉTAK-ot, a fiatalok kedvezményét, a 30 év alatti anyák kedvezményét és a személyi kedvezményt követő, de a családi kedvezményt megelőző sorrendben.** Ez utóbbi azért fontos, mert ha a magánszemély mindkét kedvezményre jogosult és nincs elegendő adóalapja, akkor **lehetősége van családi járulékkedvezményt igénybe venni**, ha a családi kedvezményt az Szja törvény szerint – adóalap hiányában – már nem tudja érvényesíteni.

Az első házások kedvezményének érvényesítésére a házaspár akkor jogosult, ha **legalább egyiküknek ez az első házassága.** Mindez azt jelenti, hogy a házaspár azon tagja is jogosult e kedvezmény érvényesítésére, megosztására, akinek nem ez az első házassága. A **kedvezmény igénybevétele nincs életkorhoz kötve.** A házastársakra vonatkozó rendelkezéseket a bejegyzett élettársakra is alkalmazni kell, ezért a házastárs kifejezés alatt a továbbiakban a bejegyzett élettárs is értendő.¹⁰

A házastársak által együttesen érvényesíthető **első házások kedvezményének összege** jogosultsági hónaponként **33 335 forint**, ami azt jelenti, hogy az általuk fizetendő adó összege 5 ezer forinttal csökken.

Jogosultsági hónapként a házassági életközösség fennállása alatt a **házasságkötés hónapját követő 24 hónap** vehető figyelembe. Ez azt jelenti, hogy az a házaspár, aki 2023. január 3-án kötött házasságot, a kedvezményt 2023 februárjától – 2025. január végéig érvényesítheti.

⁸ A jogosultság feltételeit a rokkantsági járadékra a 83/1987. (XII. 27.) MT-rendelet határozza meg.

⁹ Szja törvény 29/C. §.

¹⁰ A bejegyzett élettársi kapcsolatáról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény 3. § (1) bekezdése.

Miután a kedvezmény csak a házassági életközösség fennállása alatt érvényesíthető, ezért értelemszerűen megszűnik a jogosultság a 24 hónapos időszakon belül, ha a házaspár elválik, vagy az egyik fél meghal.

2022-től, ha az első házasság kedvezményére jogosult házaspár mindkét tagja 25 év alatti fiatal, akkor az első házasság kedvezménye érvényesítésének első hónapja az a hónap, amelyet megelőző hónapban a házastársak valamelyike a 25. életévét betölti.¹¹

Ha a házasságkötéskor az egyik fél már betöltötte a 25. életévét, a másik viszont nem, akkor nem kell a speciális szabályt alkalmazni.

Például, a fiatalok összeházasodnak 2023. január 8-án. A férj áprilisban, a feleség júliusban tölti be a 25. életévét. A házaspár az első házasság kedvezményét 2023 májusától veheti igénybe, 2025 áprilisáig.

Azonban, ha a házasságkötés áprilisban történik, akkor az első házasság kedvezménye az általános szabály szerint – a házasságkötést követő hónaptól – májustól érvényesíthető.

Átmeneti szabály értelmében, ha a 25 év alatti fiatalok házasságkötése 2021 decembere előtt történt, és a fiatalok már érvényesítették az első házasság kedvezményét, akkor ennek igénybevételét fel kellett függeszteni 2022. január 1-től. Ebben az esetben az első házasság kedvezményének érvényesítési időszakából még hátralévő jogosultsági hónapokra a kedvezmény az azt követő hónaptól vehető igénybe, amelyben az egyik házastárs betölti a 25. életévét.¹²

Például, ha a házasságkötés időpontja 2021. június 4-e, akkor 2021-ben július–december hónapokra érvényesíthető volt az első házasság kedvezménye, 2022 januárjában már nem. Ha az egyik fél 2023. augusztus 5-én 25 éves lesz, akkor szeptembertől igénybe vehetik az első házasság kedvezményét a még hátralévő 18 hónapra. Ekkor annak, aki azt érvényesíti, adóelőleg-nyilatkozatot kell adnia az első házasság kedvezményéről a munkáltató, rendszeres bevételt juttató kifizetőnek.

Az első házasság kedvezményét **a házastársak közösen érvényesítik**. Ez történhet úgy, hogy a 33 335 forint összeget döntésük szerint megosztják egymás között, vagy úgy, hogy a kedvezményt kizárólag egyikük veszi igénybe. Közös érvényesítéskor a házaspár együttesen 5 000 forinttal kevesebb adót fizet havonta. A kedvezmény közös igénybevétele az adóbevallásban független attól, hogy az adóelőleg megállapításánál mely házastársnál vették azt figyelembe.

¹¹ Szja törvény 29/F. § (5) bekezdése.

¹² Szja törvény 101. § (3) bekezdése.

Az **igénybevétel feltétele** a házastársak – adóbevallásban közösen tett, egymás adóazonosító jelét is feltüntető – **nyilatkozata**, amely tartalmazza a kedvezmény összegének megosztására vonatkozó döntésüket.

A kedvezményt a házastársak már év közben is igénybe vehetik az adóelőleg megállapításakor. Erről bővebben az 9. pontban („[Az adóelőleg meghatározása](#)”) tájékozódhat.

7. Családi kedvezmény¹³

A családi kedvezmény az összevont adóalapot csökkentő olyan adóalap-kedvezmény, amelyet a jogosult – jogosultsági hónaponként – az eltartottak számától függően **a kedvezményezett eltartottak után érvényesíthet**.

7.1. Jogosult¹⁴

Az Szja törvény a következők szerint határozza meg, hogy ki lehet a családi kedvezmény jogosultja:

- a) az a magánszemély, aki a Cst.¹⁵ szerint gyermek után **családi pótlékra jogosult¹⁶**, továbbá **a jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastársa** (például a nevelőszülő házastársa);

(A Cst. szerint a családi pótlékra jogosult a szülővel együtt élő **élettárs**, ha az ellátással érintett gyermekkel életvitelszerűen együtt él és a szülővel élettársként legalább egy éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában, vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát az ellátás megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja¹⁷. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha a gyermek vér szerinti szülőjével együtt élő élettárs **jogosult a családi pótlékra, akkor a családi kedvezményre is jogosult**, így azt már év közben is érvényesítheti.)

- b) a várandósság 91. napjától a **kismama és a vele közös háztartásban élő házastársa** (tehát az élettárs nem);
- c) **a családi pótlékra saját jogán jogosult** gyermek (személy), **vagy** – döntésük szerint – **a vele közös háztartásban élő hozzátartozói** (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) **közül egy**;

¹³ Szja törvény 29/A.–29/B. §.

¹⁴ Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés.

¹⁵ A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.).

¹⁶ Kivétel az Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés aa)–ac) pontjaiban felsorolt magánszemélyek, mivel ezek a személyek foglalkozásukra tekintettel jogosultak a családi pótlékra.

¹⁷ A Cst. 7. § (1) bekezdés a) pontja.

- d) **a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély, vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói** (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) **közül egy.**

Az a) pont szerinti jogosultak körének meghatározásához a Cst. családi pótlékra vonatkozó rendelkezéseinek ismerete szükséges.

A családi kedvezmény érvényesítésének **nem feltétele a családi pótlék folyósítása**, ezért az a magánszemély is igénybe veheti a kedvezményt, aki bár a gyermekére tekintettel jogosult ezen ellátásra, de nem kéri, kérte a családi pótlék folyósítását. Ha a magánszemély nem kérte a családi pótlék folyósítását és nem biztos abban, hogy fennáll-e a jogosultsága a családi pótlékra, akkor erről információt kaphat a lakóhelye szerinti fővárosi, megyei kormányhivatalban.

A c)–d) pontok esetén nemcsak a közös háztartásban élő hozzátartozó, hanem **a gyermek szüleinek hozzátartozója is jogosult lehet** a családi kedvezményre. Például az árva, családi pótlékra saját jogán jogosult gyermeket sokszor az elhunyt szülő testvére fogadja be a családjába, háztartásába. Ekkor a nagynéni, nagybácsi nem tekinthető a Ptk.¹⁸ alapján a gyermek hozzátartozójának, de a szabálynak köszönhetően jogosult lehet a szülő testvére is, hiszen ő a szülő tekintetében hozzátartozónak számít.

7.2. Kedvezményezett eltartott és eltartott¹⁹

A családi kedvezmény összegét **az eltartottak, illetve kedvezményezett eltartottak száma határozza meg**. Az Szja törvény a következők szerint határozza meg az eltartottak, kedvezményezett eltartottak fogalmát.

Kedvezményezett eltartott:

- az, aki után a magánszemély a Cst. szerint családi pótlékra jogosult,
- a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),
- az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

Eltartott:

- a kedvezményezett eltartott,

¹⁸ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdés 1–2. pontja.

¹⁹ Szja törvény 29/A. § (4)–(5) bekezdései.

- az, aki a Cst. szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is, ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot állapítanak meg, családi pótlékot nem állapítanak meg, vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja.

A Cst. szerint a **családi pótlék megállapításánál figyelembe vehető** az, aki

- köznevelési intézmény tanulója, vagy
- felsőoktatási intézményben első felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató,
- és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik.

E személyek a **családi kedvezmény szempontjából eltartottnak minősülnek**.

Az előzőekben meghatározott köznevelési vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek **eltartottnak minősül akkor is**, ha a kedvezményezett eltartott után

- nem családi pótlékot állapítanak meg, mert például rokkantsági járadékban részesül;
- családi pótlékot nem állapítanak meg, például a magzatra vonatkozóan;
- a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermeknél, aki után emelt összegű családi pótlék jár.

Saját háztartásban nevelt gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is, aki a szülő beleegyezésével vagy kérelmére részesül a Gyvt.²⁰ szerinti átmeneti gondozásban. A leírtak szerint átmeneti gondozásba helyezett gyermek a családi kedvezmény szempontjából is figyelembe vehető.

7.3. Jogosultsági hónap²¹

A családi kedvezmény azokra a hónapokra érvényesíthető, amelyekben a jogosultság legalább egy napig fennáll. Jogosultsági hónapnak tekinthető az a hónap,

- amelyben a családi pótlékra való jogosultság fennáll,
- amelyre a rokkantsági járadékot folyósítják,

²⁰ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

²¹ Szja törvény 29/A. § (6) bekezdés.

- amelyben a várandósság – orvosi igazolás szerint – a 91. napot eléri, kivéve azt a hónapot, amikor a megszületett gyermek után a családi pótlékra való jogosultság megnyílik.

A családi kedvezményt a jogosult kizárólag azokra a hónapokra veheti igénybe, amelyek jogosultsági hónapnak számítanak. Ha a magánszemély olyan hónapokra is igénybe veszi a kedvezményt, amelyek már nem tekinthetők jogosultsági hónapnak, akkor az a kedvezmény jogosulatlan igénybevételének számít.

Például, ha a gyermek leérettségizik és munkába áll, akkor a továbbiakban családi pótlékot nem folyósítanak utána, így a családi kedvezményre való jogosultság is megszűnik. Ha a szülő a családi kedvezményt ennek ellenére továbbra is igénybe veszi a gyermek után, akkor az jogosulatlan igénybevételnek minősül.

7.4. Igénybe vehető családi kedvezmény

A kedvezményezett eltartottak után érvényesíthető **családi kedvezmény havi összege**:

- 1 eltartott esetén 66 670 forint;
- 2 eltartott esetén 133 330 forint;
- 3 (és minden további) eltartott esetén 220 000 forint.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a **jogosultsági hónaponként igénybe vehető családi kedvezmény összege** (családikedvezmény-keret) az eltartottak és kedvezményezett eltartottak számától függően a következők szerint alakul:

eltartott(ak)	kedvezményezett eltartott(ak)	a kedvezmény összege	a kedvezmény összege adóba átszámítva
1	1	66 670 Ft	10 000 Ft
2	1	133 330 Ft	20 000 Ft
2	2	266 660 Ft	40 000 Ft
3	1	220 000 Ft	33 000 Ft
3	2	440 000 Ft	66 000 Ft
3	3	660 000 Ft	99 000 Ft

Kedvező változás 2023. január 1-től, hogy a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személynek minősülő kedvezményezett eltartott gyermek után

jogosultsági hónaponként a kedvezmény havi összege 66 670 forinttal emelt összegben vehető igénybe²².

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy ²³az, aki:

- tizennyolc évesnél fiatalabb, és a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,
- tizennyolc évesnél idősebb, és a tizennyolcadik életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életévének betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

A leírtakon felül, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személynek minősül az a 18. életévét betöltött magánszemély is, aki a magasabb összegű családi pótlék helyett fogyatékosági támogatásban részesül.²⁴

Például egy anya két kiskorú gyermeket nevel, akik közül az egyik súlyosan fogyatékos. A családi kedvezmény havi összege 333 330 forint, mert a gyermekek után személyenként havi 133 330 forint családi kedvezményt érvényesíthet és a beteg gyermek után még további 66 670 forintot.

7.5. Felváltva gondozott gyermek²⁵

Speciális szabály vonatkozik azon elvált szülőkre, akik jogerős bírósági döntés, egyezség vagy közös kérelem alapján gyermekeiket felváltva gondozzák. Ha a felváltva gondozásra tekintettel közös kérelmet nyújtanak be a családi pótlék megosztása érdekében a családtámogatási szervhez, akkor annak határozata alapján a családi pótlékot 50-50 százalékos arányban folyósítják részükre.

A felváltva gondozott gyermek **mindkét szülőnél kedvezményezett eltartottnak minősül**, az utána megállapított családi kedvezmény összegét azonban a szülők 50 százalékbán érvényesíthetik. A felváltva gondozott gyermek után a családi kedvezményt **mindkét szülő, valamint a szülő új házastársa is igénybe veheti**. A felváltva gondozott gyermek után a szülők a családi kedvezmény **közös érvényesítésére, megosztására egymás között nem jogosultak**.

²² Szja törvény 29/A. § (2a) bekezdés.

²³ Cst. 4. § f) pontja.

²⁴ Szja törvény 29/A. § (2a) bekezdés.

²⁵ Szja törvény 29/B. § (1e) bekezdés.

Például, az elvált szülők közösen gondozzák gyermeküket, és a családi pótlékot 50-50 százalékban kapják.

Az apa új felesége két kiskorú gyermeket hozott az új házasságába. Az anya újonnan kötött házasságában született még egy gyermek.

Az apa családjában az eltartottak száma 3 fő, ezért a házastársával közösen jogosultsági hónaponként $(2 \times 220\,000) + (220\,000/2) = 550\,000$ forint családi kedvezményt érvényesíthetnek.

Az anya családjában az eltartottak száma két fő, a férjével közösen havonta $133\,330 + (133\,330/2) = 199\,995$ forint összegű kedvezményt érvényesíthetnek.

Ha a felváltva gondozott gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek, akkor a 2023. január 1-től bevezetett plusz kedvezményt (66 670 forintot) is 50-50 százalékban vehetik igénybe a szülők.

Fontos, hogy a kedvezményt mindkét szülő csak akkor érvényesítheti, ha a családi pótlékot a gyermeket felváltva gondozó szülőként 50-50 százalékos arányban mindketten kapják. Például, ha a gyermeket felváltva gondozzák, **de a családi pótlékot 100 százalékban az anya kapja meg, akkor az apa nem érvényesítheti a családi kedvezményt**, az anya viszont a teljes összeget igénybe veheti.

8. Családi járulékkedvezmény²⁶

Ha a jogosultnak járó családi kedvezmény összege több, mint az összevont adóalapba tartozó jövedelmének összege, akkor lehetősége van arra, hogy **az adóalapot meghaladó rész 15 százalékát családi járulékkedvezmény jogcímen igénybe vegye** a következők szerint.

A családi járulékkedvezményt az a magánszemély veheti igénybe, aki

- az Szja törvény szerinti családi kedvezményre jogosult és
- a Tbj. szerint biztosított.

Tehát két feltételt kell figyelembe venni, egyrészt azt, hogy olyan magánszemély veheti igénybe a kedvezményt, aki az Szja törvény szerint azt érvényesítheti, másrészt a kedvezmény érvényesítésére kizárólag a biztosított – például a munkaviszonyban álló – magánszemély jogosult. Az adómentes, de járulékalapot képező jövedelmekre családi járulékkedvezmény nem érvényesíthető.

²⁶ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 34.–36. és 79.–81. §-ai.

Például az egyetemista a hallgatói jogviszonyára tekintettel nem tekinthető biztosítottnak. Ha gyermekére tekintettel gyed extra ellátást kap, az abból levont 10 százalék nyugdíjjárulékra – biztosítás hiányában – családi járulékkedvezmény nem érvényesíthető.

A családi járulékkedvezmény **csökkenti a biztosított által fizetendő 18,5 százalék társadalombiztosítási járulék vagy 10 százalék nyugdíjjárulék összegét.**

A járulékfizetési alsó határ és a ténylegesen kifizetett, járulékalapot képező jövedelem közti különbözet után fizetendő társadalombiztosítási járulék terhére családi járulékkedvezmény nem érvényesíthető.²⁷

Fontos, hogy a családi járulékkedvezmény érvényesítése nem érinti a biztosított társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságát, és az ellátások összegét.

9. A Családi kedvezmény igénybevétele²⁸

A családi kedvezmény ugyanazon kedvezményezett eltartott után egyszeresen vehető igénybe.

Például, ha a szülők közösen nevelik gyermeküket, akkor mindketten jogosultnak minősülnek. A gyermek után megállapított havi 66 670 forint családkedvezmény-keretet azonban mind a ketten külön-külön nem vehetik igénybe, csak közösen. Havonta tehát ketten együtt – döntésük szerinti összegben – 66 670 forint családkedvezmény-keretet használhatnak fel.

A családi kedvezmény a jogosultsági hónapra vehető igénybe. A törvényi feltételek megléte esetén azonban **lehetőség van a kedvezmény közös érvényesítésére, megosztására.**

9.1. Közös érvényesítés

Több jogosult esetén az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményt a jogosultak **közösen is igénybe vehetik**, akár már év közben, az adóelőleg megállapításakor, akár év végén a bevallásban.

²⁷ A Tbj. 104. § (7) bekezdése alapján a járulékfizetési alsó határ és a ténylegesen kifizetett, járulékalapot képező jövedelem közti különbözet után fizetendő társadalombiztosítási járulékra vonatkozó szabályok nem alkalmazandók 2020. július és augusztus hónapra, ezért a fenti szabály első ízben 2020. szeptember 1-től alkalmazandó.

²⁸ Szja törvény 29/B. §.

Például, amikor a házaspárnak két gyermeke van, vagy az élettársaknak közös gyermekük van, vagy a kismama és a férje közösen érvényesíthetik a családi kedvezményt.

9.2. Megosztás

Ha az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményre egy magánszemély jogosult, az őt megillető családi kedvezményt adóbevallásában **megoszthatja** a vele közös háztartásban élő, jogosultnak nem minősülő házastársával, élettársával, ideértve azt is, ha a családi kedvezményt a jogosult egyáltalán nem tudja érvényesíteni.

A jogosult **nem oszthatja meg** azon jogosultsági hónapokra eső családi kedvezmény összegét,

- amelyre vonatkozóan a gyermek után a családi pótlékot egyedülállónak veszi igénybe, ide nem értve, ha a jogosult a Cst. 12. § (3) bekezdése alapján minősül egyedülállónak,²⁹
- amelyben a családi kedvezményt más jogosulttal közösen érvényesíti.

A közös igénybevétel és a megosztás fontosabb szabályait a következő tábla foglalja össze:

	Közös igénybevétel	Megosztás
Mikor lehet?	Év közben az adóelőleg megállapításakor, év végén a bevallásban	Csak év végén a bevallásban
Kivel lehet?	Jogosult a jogosulttal	Jogosult, a jogosultnak nem minősülő, közös háztartásban élő házastárssal, élettárssal

A családi kedvezmény közös igénybevétele, megosztása az adóbevallásban független attól, hogy az adóelőleg megállapításánál mely jogosultnál vették figyelembe.

Változás 2023. augusztus 1-től, hogy a családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek, illetve a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély esetén is lehetőség van arra, hogy változzon a jogosult személye. Azaz, lehetőség van arra, hogy az érintett felek a jogosultságra vonatkozó évközbeni döntésüket év végén a szja-bevallásban megváltoztassák, és más jogosult érvényesítse a családi kedvezményt, mint aki azt év közben, adóelőleg-nyilatkozat alapján megtette.³⁰

²⁹ Az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvény 5. §-a módosította az Szja törvény 29/B. § (1b) bekezdését. A módosítás 2019. január 1-től hatályos.

³⁰ Szja törvény 29/B. § (1c) bekezdése.

Az év közben jogszerűen igénybe vett családi járulékkedvezmény végleges, ez az összeg év végén a bevallásban már nem módosítható.

Például, ha év közben az anya veszi igénybe a családi kedvezményt a három gyermek után, de a szülők év végén úgy döntenek, hogy két gyermek után az apa kívánja azt érvényesíteni, akkor ezt megtehetik azzal a feltétellel, hogy az év közben igénybe vett családi járulékkedvezmény összege már nem adható át a másik szülőnek.

10. Az adóelőleg meghatározása év közben

A NÉTAK, a fiatalok kedvezménye, a 30 év alatti anyák kedvezménye, a személyi kedvezmény, az első házások kedvezménye és a családi kedvezmény (együttesen: kedvezmények) év közben az adóelőleg megállapításakor is érvényesíthetők.

A kedvezmények igénybevételének menete a következő:

- Első lépésként a magánszemély adóelőleg-alapját csökkenteni kell a NÉTAK-kal.
- Ha a 25 év alatti fiatal nem jogosult NÉTAK-ra, akkor az adóalapja csökkenthető a fiatalok kedvezményével. Ha a fiatal NÉTAK-ra jogosult, akkor a fiatalok kedvezményét nem tudja igénybe venni, mivel mindkét kedvezmény alapját ugyanazok a jövedelmek képezik, és a NÉTAK-nak nincs összegkorlátja.
- Ha a 30 év alatti fiatal anya nem jogosult a NÉTAK-ra, vagy a 25 év alatti fiatalok kedvezményére, akkor az adóelőleg-alapja csökkenthető a 30 év alatti anyák kedvezményével.
- Ha a magánszemélynek van olyan jövedelme, amelyre a NÉTAK, a fiatalok kedvezménye, vagy a 30 év alatti anyák kedvezménye nem érvényesíthető, akkor az adóalapból le kell vonni a személyi kedvezményt, ezt követően
- az első házások kedvezményét,
- majd a fennmaradó részt – annak mértékéig – csökkenti a családi kedvezmény összege. Ha az adóelőleg-alap elfogyott, de van még felhasználatlan családi kedvezmény, akkor annak 15 százaléka családi járulékkedvezményként vehető igénybe, de maximum a családi járulékkedvezmény szempontjából figyelembe vehető járulék megállapított összegéig.

A NÉTAK érvényesítését a magánszemély attól a kifizetőtől kérheti adóelőleg-nyilatkozattal, aki a kedvezmény alapját képező jövedelmet juttatja neki.

2022-től, ha a NÉTAK-os anya a munkáltatójának, rendszeres jövedelmet juttató kifizetőjének jelzi, hogy véglegesen jogosult a kedvezményre, akkor a következő években nem kell új nyilatkozatot adnia, a munkáltató, kifizető további nyilatkozat nélkül is figyelembe veszi azt.

A kedvezményre való jogosultság akkor válik véglegessé, ha a jogosult a kedvezményre jogosító gyermekek közül négy után legalább 12 évig jogosult volt családi pótlékra, ideértendő az az eset is, amikor a családi pótlékra való jogosultság a gyermek elhunytja miatt szűnt meg.

A **fiatalok kedvezményének érvényesítését** a fiatalnak nem kell kérnie. A munkáltató, kifizető a fiatal adóelőleg-alapját – a fiatalnak a 25 év alatti fiatalok kedvezménye részben vagy egészben történő érvényesítésének mellőzését kérő nyilatkozata hiányában – jogosultsági hónaponként csökkenti. Ez azt jelenti, hogy a fiatalnak nem akkor kell nyilatkozatot adnia, ha a kedvezményt igénybe kívánja venni, hanem akkor, ha a kedvezmény érvényesítését részben vagy teljesen mellőzni szeretné.

Például a fiatalnak párhuzamosan két munkáltatója van.

Az egyik helyen havi 300 ezer forint a jövedelme, a másik munkaviszonyában havi 200 ezer forintot keres. Jövedelmeinek összege külön-külön nem haladja meg az adómentes összeghatárt, de együtt igen (500 000 > 499 952). A fiatalnak mindkét munkáltatójának adóelőleg-nyilatkozatot kell adnia, hogy az igénybe vett kedvezmény együttesen ne haladja meg a kedvezmény maximum összegét, de ő dönti el, hogy melyik jövedelméből mennyi kedvezményt szeretne igénybe venni.

Például a következők szerint kérheti a kedvezmény figyelembevételét:

	I. eset	II. eset	III. eset
első munkáltató	300 000	299 952	349 952
második munkáltató	199 952	200 000	150 000

Azért kell mindkét munkáltatónak nyilatkozatot adni, mert ha a munkabérén felül többletjövedelmet, például jutalmat kap, akkor nyilatkozat hiányában a munkáltató arra is érvényesíti a kedvezményt.

Például a II. esetben, ha a második munkáltató 100 ezer forint jutalmat fizet a fiatalnak, és nem kapott nyilatkozatot, hogy 200 ezer forint felett ne vegye figyelembe a kedvezményt, akkor a jutalomra is figyelembe veszi azt, ami jogosulatlan igénybevételt jelent.

Ha a fiatal nyilatkozik a II. munkáltatójának arról, hogy a kedvezmény teljes mellőzését kéri, akkor az I. munkáltatónak már nem kell nyilatkozatot adnia, hiszen az csak a kedvezmény mértékéig érvényesíti azt.

A 30 év alatti anyák kedvezménye érvényesítését év közben, a munkáltatónak, kifizetőnek átadott adóelőleg-nyilatkozatban lehet kérni.

A személyi kedvezmény, első házások kedvezménye és a családi kedvezmény érvényesítésére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatot a magánszemély az adóelőleget megállapító munkáltatónak és az összevont adóalapba tartozó rendszeres bevételt juttató kifizetőnek adhat.

Ha a jogosult magánszemély **nem kívánja érvényesíteni a családi járulékkedvezményt**, akkor az adóelőleg-nyilatkozaton nyilatkozhat erről. Ha a jogosult nem tesz ilyen nyilatkozatot, az adóelőleg-levonásra kötelezett munkáltatónak, kifizetőnek a családi kedvezményt és a családi járulékkedvezményt is figyelembe kell vennie a feltételek fennállásakor.

Például, egy magánszemély egy társaságnak ad bérbe egy ingatlant. Ekkor a rendszeres bérleti díj után adóelőleget kell megállapítania a kifizetőnek (bérlőnek), amelynek megállapításakor figyelembe kell venni a magánszemély családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatát.

NÉTAK-ra vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat

A NÉTAK-ra vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a magánszemély nevét és adóazonosító jelét,
- a kifizető, munkáltató nevét (elnevezését) és adószámát,
- a kedvezményre jogosító gyermekek nevét és adóazonosító jelét – vagy ha a NAV adóazonosító jelet nem állapított meg – a természetes személyazonosító adatait.

A 30 év alatti anyák kedvezményére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat

A 30 év alatti anyák kedvezményére vonatkozó adóelőleg nyilatkozatnak tartalmaznia kell:

- a magánszemély nevét és adóazonosító jelét,
- a kifizető, munkáltató nevét (elnevezését) és adószámát,
- a jogosultság jogcímét:
 - a családi kedvezmény igénybevételére jogosító, 2022. december 31. után született vér szerinti gyermek nevét és adóazonosító jelét,

- várandósság esetén azt, hogy magzatra tekintettel 2023-ban válik a családi kedvezményre jogosulttá, vagy magzat után a családi kedvezményre jogosultsága 2022-ben kezdődött és gyermeke 2023-ban fog megszületni. Fel kell tüntetni továbbá a várandósság 91. napjának betöltése évét és hónapját.
- a családi kedvezmény igénybevételére jogosító, 2022. december 31. után örökbe fogadott gyermek nevét és adóazonosító jelét,
- azt, hogy a kedvezmény teljes összegben, vagy meghatározott összegben kéri.

A személyi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat

A személyi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyilatkozó magánszemély nevét és adóazonosító jelét;
- a súlyos fogyatékosyságról szóló igazolás alapján a fogyatékos állapot kezdő és végső napját, vagy a fogyatékos állapot véglegességét.

Az első házások kedvezményére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat

Az első házások kedvezményére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyilatkozó magánszemély(ek) nevét és adóazonosító jelét;
- a házastárs nevét, adóazonosító jelét, adóelőleget megállapító munkáltatójának, rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát, valamint a kedvezmény közös igénybevételére vonatkozó nyilatkozatukat.

A családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat

A családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyilatkozó magánszemély nevét és adóazonosító jelét;
- minden eltartott, kedvezményezett eltartott nevét, adóazonosító jelét, magzat (ikermagzat) esetében a várandósság tényére vonatkozó kijelentést;
- a nyilatkozó magánszemély adóelőleget megállapító munkáltatójának, rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát;
- a kedvezmény közös igénybevételekor a házastárs, élettárs nevét, adóazonosító jelét, az adóelőleget megállapító munkáltatójának,

rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát, valamint a családi kedvezmény összeg vagy kedvezményezett eltartottak szerinti megosztását.

Miután a munkáltatónak, kifizetőnek a havi adó- és járulékvallásában (2308-as bevallás) a családi kedvezmény igénybevételével kapcsolatban több adatot kell közölnie, ezért **a következő adatokat is szerepeltetni kell** a nyilatkozaton:

- a kedvezmény közös érvényesítésének tényét, annak arányát; közös érvényesítésnek minősül az is, ha a családi kedvezményre jogosult szülők úgy döntenek, hogy egyikük nem érvényesíti a kedvezményt, hanem a teljes összeget a másik veszi igénybe;
- annak közlését, hogy e személyek – ideértve a magzatot is – a tárgyhónapban eltartottnak, kedvezményezett eltartottnak, illetve felváltva gondozott gyermeknek minősülnek-e;
- a családi kedvezmény érvényesítésének jogcímét.³¹

A munkáltatónak, kifizetőnek az érvényesített kedvezményeket az Art.-ban³² meghatározott adattartalommal a havi adó- és járulékvallásában be kell vallania.

A magánszemély adóelőleg-nyilatkozatot adhat **esetenként vagy az egész adóévre** visszavonásig.

Ha a magánszemély **életkörülményeiben a kedvezmények igénybevétele szempontjából változás történik**, akkor az adóelőleg-nyilatkozatot módosítania kell.

A gyermek megszületésekor nem kell új nyilatkozatot tenni, ha a magánszemély a családi kedvezményt már a magzat után is érvényesítette.

A 30 év alatti anyák kedvezménye érvényesítésekor viszont a gyermek születése után szükséges új adóelőleg nyilatkozatot adni azzal kapcsolatban, hogy a kedvezményre már nem a várandósság, hanem a vérszerinti gyermek után jogosult.

Az adóelőleg-nyilatkozat módosítása, új nyilatkozattétel szükséges például, ha a magánszemély nyilatkozott a kedvezmény érvényesítéséről, és ezt követően

- elvált,
- középiskolás gyermeke leérettségizik és a továbbiakban családi pótlékot nem folyósítanak utána,

³¹ Az Szja törvény 29/A. § (3) bekezdése szerint.

³² Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.).

- az egyetemista gyermek befejezi a tanulmányait és a fiatalabb testvér után folyósítandó családi kedvezmény megállapításakor őt már nem lehet eltartottként figyelembe venni,
- a továbbiakban nem minősül NÉTAK-os anyának.

Például akkor is célszerű új nyilatkozatot beadni a férjnek, ha két gyermek után érvényesített havi ($2 \times 133\,330 =$) 266 660 forint kedvezményt, de a felesége elérte a fogantatás 91. napját, és emiatt megemelkedik az általa igénybe vehető családi kedvezmény összege havi ($3 \times 220\,000 =$) 660 000 forintra.

Az ügyfélkapu-regisztrációval, telefonos azonosítással vagy e-személyi igazolvánnyal rendelkező magánszemélyek az adóelőleg-nyilatkozatot **elektronikusan, az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) tehetik meg a legegyszerűbben, melynek előnye, hogy a NAV továbbítja a nyilatkozatot az abban megjelölt munkáltató, kifizető részére.**

A webes nyomtatványok a NAV-honlap bal oldalán található **Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásra (ONYA)** kattintva vagy a <https://onya.nav.gov.hu/#!/login> elérési útvonalon érhetők el. Belépés után az „Új nyomtatvány/bejelentés” csempe alatt található az „Adóelőleg-nyilatkozatok”. Az adóelőleg-nyilatkozatok elérhetők a NAV honlapján is (nav.gov.hu) az „Adó/Adóelőleg-nyilatkozatok” menüben, vagy az Szja aloldalon (<https://nav.gov.hu/szja>) a „Nyilatkozatok” rovatban.

Fontos, hogy a magánszemély az adóelőleg-nyilatkozatát jogszerűen tegye meg, ugyanis a valótlan nyilatkozata után **pótlólagos fizetési kötelezettsége** keletkezik, továbbá a befizetési kötelezettség 12 százalékát **különbözeti bírság** jogcímen kell megfizetnie. Ezt az összeget a bevallásban külön kötelezettségként kell feltüntetni és megfizetni. Nem kell azonban megfizetni a különbözeti bírságot, ha a befizetési kötelezettség a 10 ezer forintot nem haladja meg.

Például az anya három gyermeket nevel, akik közül kettő a felsőoktatásban nappali tagozaton tanul, a legfiatalabb pedig végzős középiskolás. Az anya a középiskolás gyermek után – tekintettel a két egyetemistára – havonta 220 ezer forint családi kedvezményt érvényesíthet. A legfiatalabb gyermek júniusban leérettségizik, családi pótlékot júliustól már nem folyósítanak utána. Az anya csak szeptemberben nyilatkozik a munkáltatójának, hogy a családi kedvezményt a továbbiakban nem érvényesíti. Ekkor két hónapig jogalap nélkül vett igénybe 440 000 forint családi kedvezményt.

Ha az adóelőleget a magánszemélynek kell megállapítani, akkor az adóelőleg megállapításakor érvényesítheti a családi kedvezményt.

Például egy angoltanár nő adószámos magánszemélyként gyerekeket korrepetál (más jövedelme nincsen). A férjével két gyermeket nevelnek és a kedvezményt egyenlő arányban közösen veszik igénybe. Január–március hónapokban a tanárnőnek havonta 140 – 140 ezer forint jövedelme keletkezett.

Az első negyedévben 420 ezer forint jövedelmet szerzett, amit csökkenthet $(3 \times 133\,330 =) 399\,990$ forint összegű családi kedvezménnyel. Így az első három hónap után $(420\,000 - 399\,990 =) 20\,010$ forint jövedelme és $(20\,010 \times 0,15 =) 3\,002$ forint fizetendő adóelőlege keletkezett.

Azonban a tanárnőnek nem kell adóelőleget megfizetnie addig, amíg a fizetendő adóelőleg összege az adóévben nem haladja meg a 10 000 forintot.³³

11. A kedvezmények érvényesítése és bevallása év végén

A kedvezményeket a magánszemély a tárgyévi személyijövedelemadó-bevallásában is érvényesítheti, illetve itt kell szerepeltetni az év közben érvényesített családi járulékkedvezményt is. Ha az adózónak van rá lehetősége, akkor érvényesíthet járulékkedvezményt a bevallásban is.

Fontos, hogy a családi kedvezményt a NÉTAK figyelembevételét követően, az első házaskedvezményével csökkentett összevont adóalap után lehet érvényesíteni.

A NÉTAK-ot érvényesítő magánszemélynek a bevallásában szerepeltetnie kell

- a kedvezményre jogosító gyermekek nevét, adóazonosító jelét (ha a NAV adóazonosító jelet nem állapított meg, a természetes azonosító adatait), valamint
- a jogosultság megnyíltának vagy megszűntének napját – ha a kedvezményre való jogosultság nem állt fenn az adóév egészében – és
- a kedvezmény alapjául szolgáló, összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegét.

A 25 év alatti fiatalok kedvezményét a bevallásban szerepeltetni kell, akár év közben, akár év végén veszi azt igénybe a magánszemély.

³³ Szja törvény 47. § (9) bekezdés.

Fontos tudnivaló, hogy a NAV a rendelkezésére álló adatok (magánszemély életkora és a munkáltatói, kifizetői havi adó- és járulék bevallás) alapján a magánszemély adóbevallási tervezetében feltünteti az általa megállapított kedvezmény összegét.

A 30 év alatti anyák kedvezményét szintén szerepeltetni kell a bevallásban.

A kedvezmény érvényesítésének feltétele a 30 év alatti anya adóbevalláshoz tett nyilatkozata, amelyben szerepelnie kell³⁴

- a kedvezményre való jogosultság jogcímét,
- a kedvezményre jogosító gyermek nevét, adóazonosító jelét, magzat esetében a várandósság tényét és időszakát, valamint
- ha a kedvezményre való jogosultság nem állt fenn egész évben, akkor a jogosultság megnyíltának vagy megszűntének napját.

A személyi kedvezmény érvényesítésekor a jogosultsági hónapok alapján a kedvezmény összegét kell a bevallásban feltüntetni.

Az első házások kedvezményének érvényesítésekor a bevallásnak tartalmaznia kell:

- a házastárs nevét, adóazonosító jelét, és
- a kedvezmény összegének megosztására vonatkozó döntésüket.

Ha a **családi kedvezményre** két magánszemély jogosult, akkor azt **közösen érvényesíthetik**, valamint a **jogosult a kedvezményt megoszthatja** a jogosultnak nem minősülő házastársával, élettársával, ideértve azt az esetet is, ha a családi kedvezményt a jogosult egyáltalán nem tudja érvényesíteni. A kedvezmény **közös érvényesítésének, megosztásának feltétele az érintett magánszemélyek adóbevallásban közösen tett** – egymás adóazonosító jelét is feltüntető – **nyilatkozata**. Ez tartalmazza döntésüket a kedvezmény összegének – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával történő – közös igénybeviteléről, megosztásáról.

A családi kedvezmény érvényesítésének feltétele a magánszemély adóbevalláshoz tett írásbeli nyilatkozata

- a jogosultság jogcíméről, és
- a családi kedvezmény megosztásakor, közös érvényesítésekor erről a tényről.

³⁴ Szja törvény 29/G. § (6) bekezdés.

A nyilatkozatban fel kell tüntetni – a magzat kivételével – minden eltartott (kedvezményezett eltartott) adóazonosító jelét, továbbá azt, hogy e személyek – ideértve a magzatot is – az adóév mely hónapjaiban minősültek eltartottnak, kedvezményezett eltartottnak. A családi kedvezmény megosztásakor, közös érvényesítésekor a másik fél adóazonosító jelét is fel kell tüntetni.

Ha a magzatot (ikermagzatot) az adóévi adómegállapítás után ismerik fel, akkor a bevallással lefedett évre járó **családi kedvezmény összegét a magánszemély az elévülési időn belül önellenőrzéssel érvényesítheti.**

Fontos, hogy a várandósságról szóló orvosi igazolást a bevallás elévüléséig meg kell őrizni, mivel azt a NAV ellenőrzéskor kérheti. A várandósságról szóló 2023-as orvosi igazolást a bevallással együtt 2029. december 31-éig kell megőrizni.

Ha a családi kedvezményre jogosult magánszemély vagy a kedvezményre szintén jogosult más magánszemély a családi járulékkedvezmény havi vagy negyedéves összegét jogszerűen érvényesítette, akkor az szja-bevallásban a jogosult(ak) által, vagy a kedvezmény megosztásával érintett házastársak, élettársak által együttesen érvényesíthető családi kedvezmény összegét csökkenti az általuk együttesen igénybe vett családi járulékkedvezmény összegének az adó mértékére vonatkozó rendelkezés szerinti mértékkel elosztott része (667 százaléka).

A leírtak a gyakorlatban azt jelentik, hogy **a bevallásban a magánszemélynek meg kell határoznia a családi kedvezmény adóévi keretét.** Ezt kell csökkenteni a magánszemély, illetve más jogosult által – az adóévben – jogosan igénybe vett családi járulékkedvezmény összegének 667 százalékaival. A fennmaradó részt lehet a bevallásban igénybe venni, illetve közösen érvényesíteni, megosztani.

Például a Kedves családban öten élnek. Anya (Orsi), apa (Oszkár) és a gyerekek: Csenge (19), Csilla (16) és Csaba (12). A gyerekek iskolába járnak, de Csenge júniusban leérettségizett és szeptembertől nappali tagozatos egyetemistaként tanul tovább.

Ekkor az eltartottak száma egész évben 3 fő, a kedvezményezett eltartottak száma azonban az első hat hónapban 3, a második félévben 2 fő. Így a családi kedvezmény éves kerete: $(3 \times 6 \times 220\,000 + 2 \times 6 \times 220\,000) = 6\,600\,000$ forint.

A munkáltatói igazolás alapján Orsi 2 400 000 forintot keresett. Adóelőleget nem vontak le tőle, illetve 135 000 forint járulékkedvezményt vett igénybe.

Oszkár 50 000 forint összegben vett igénybe járulékkedvezményt.

A bevallásban a keretet csökkenteni kell az Orsi és Oszkár által igénybe vett járulékkedvezmény 667 százalékaival: $135\,000 \times 6,67 = 900\,450$, $50\,000 \times 6,67 = 333\,500$, $6\,600\,000 - 900\,450 - 333\,500 = 5\,366\,050$.

Ezt az összeget veheti igénybe a házaspár közösen a bevallásukban például úgy, hogy Orsi 2 399 550, Oszkár 2 966 500 forintot vesz igénybe.

12. A külföldi magánszemélyek jogosultsága a családi kedvezményre ³⁵

Az egyenlő elbánás elve szerint a külföldi magánszemélyt nem terhelheti magasabb összegű adó annál, amelyet azonos jogcímen a belföldi magánszemélynek meg kell fizetnie. A külföldi magánszemély az adóval kapcsolatos kedvezményeket, így **a családi kedvezményt is igénybe veheti, ha összes jövedelmének legalább 75 százaléka Magyarországon adózik**, és ugyanolyan vagy hasonló kedvezményt ugyanazon időszakra más államban nem vesz igénybe.

Ekkor az **összes jövedelem**:

- a nem önálló tevékenységből származó jövedelem és
- az önálló tevékenységből származó jövedelem (ideértve különösen a vállalkozói jövedelmet és a vállalkozói osztalékalapot vagy az átalányadó alapját), valamint
- a nyugdíj és más hasonló, a korábbi foglalkoztatásra tekintettel megszerzett jövedelem

összege.

Ha a külföldi magánszemély az előzőekben leírtaknak megfelel, akkor a **családi kedvezményre vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni** bármely külföldi állam jogszabálya alapján családi pótlékra, rokkantsági járadékra vagy más hasonló ellátásra jogosult magánszemély (jogosult, eltartott) esetében is azzal, hogy

- kedvezményezett eltartottként az a magánszemély (gyermek) vehető figyelembe, aki után a Cst. megfelelő alkalmazásával a kedvezményt érvényesítő magánszemély családi pótlékra való jogosultsága megállapítható lenne;
- eltartottként az a magánszemély (gyermek) vehető figyelembe, akit a Cst. megfelelő alkalmazásával más magánszemély (gyermek) után járó családi pótlék megállapításánál figyelembe lehetne venni.

Ha a külföldi magánszemély csak az adóév egy részében, hónapjaiban szerez Magyarországon adóköteles jövedelmet, akkor a teljes adóévre nem veheti igénybe a kedvezményeket, csak azokra a hónapokra, amikor olyan összevont adóalapba tartozó adóköteles jövedelmet szerez, mely vonatkozásában a kedvezmény érvényesíthető.

³⁵ Szja törvény 1/A. § és 29/B. § (5) bekezdés.

13. A korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyeket megillető családi kedvezmény

A korábban korhatár előtti öregségi nyugdíjnak, valamint szolgálati nyugdíjnak minősülő juttatásokat 2012. január 1-jétől korhatár előtti ellátásként, illetve szolgálati járandósággént kell folyósítani. Ebből a folyósító főszabályként az szja-nak megfelelő mértékű adót von le.³⁶ Az említett ellátások az Szja törvény alapján nyugdíjnak tekintendők³⁷, ezért azok nem részei az összevont adóalapnak. Ebből kifolyólag az említett ellátásokban részesülő magánszemélyeket megillető NÉTAK, személyi kedvezmény, első házaskénti kedvezménye és családi kedvezmény érvényesítésére az **Szja törvény szabályait nem lehet alkalmazni.**

A korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő magánszemély az őt megillető családi kedvezményt **a korhatár előtti ellátásból, illetve a szolgálati járandóságból – a személyi jövedelemadónak megfelelő mértékben – levont összeggel szemben** (legfeljebb annak összegéig) **érvényesítheti az adóévet követő évben.** Következésképpen a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy – más, az összevont adóalapba tartozó jövedelem hiányában – év közben nem érvényesíthet családi kedvezményt.

Az ellátásban részesülő magánszemély a családi kedvezménynek megfelelő összeg folyósítása iránti **kérelmét az adóévet követő év június 30-át követően nyújthatja be**³⁸ a Magyar Államkincstár honlapján, valamint a kormányzati portálon közzétett adatlapon vagy elektronikus úrlapon a nyugdíjfolyósító szervhez.

A kérelem alapján a nyugdíjfolyósító szerv a Kormányrendelet szerinti eljárás alapján megállapítja a magánszemélyt megillető összeget, amelyet a határozat véglegessé válásától számított tizenhárom napon belül folyósít.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

³⁶ A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1)–(2) bekezdése értelmében.

³⁷ Szja törvény 3. § 23. pont.

³⁸ A korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 9. §-a szerint.